

Dr. Szűcs Tibor

Születési adatok: Siklós, 1956. április 4.

SZAKMAI ÉLETRAJZ

Tanulmányok:

1974–1978 *magyar–német szak* (Pécsi Tanárképző Főiskola)
1979–1982 *magyar szak* (Kossuth Lajos Tudományegyetem, Debrecen)

Tudományos minősítés:

1983 *bölcsészdoktor / magyar nyelvészet (KLTE).*
Értekezés: *Balázs Béla: A kékszakállú herceg vára. A misztérium szövegének szemiotikai és szövegnyelvészeti elemzése.* 220 p.

1998 *PhD / alkalmazott nyelvészet (JPTE).*
Értekezés: *Magyar–német kontrasztív nyelvészet a hungarológiában (a magyar mint idegen nyelv és kultúra közvetítésében).* 241 p.

2006 *habilitáció / nyelvtudomány (PTE).*
Értekezés: *A magyar vers – kettős nyelvi tükörben (német és olasz fordításokban).* 283 p.

Nyelvismeret:

angol (B1), német (C2), olasz (B2), orosz (B1)

Munkahelyek:

1977–1982 *kísérleti anyanyelvi nevelési program* oktatása a Pécsi Tanárképző Főiskola 1.sz. Gyakorló Általános Iskolájában (Bánréti Zoltán programja, 4–8. o.)

1978/79 *tanári tevékenység* különböző pécsi iskolatípusokban (gyakorló általános iskola, szakmunkásképző intézet, gimnázium, tanárképző főiskola)

1979–1985 *tudományos (segéd)munkatárs* (PTF / JPTE Tanárképző Kar)

1985–1989 *egyetemi adjunktus* (JPTE TK Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

1989–1994 *magyar lektor* (Universität München /LMU/: Institut für Finnougristik)

1994–1998 *egyetemi adjunktus* (PTE BTK Nyelvtudományi Tanszék)

1999– *egyetemi docens* (PTE BTK Nyelvtudományi Tanszék)

Kutatási szakterületek:

magyar mint idegen nyelv / hungarológia; magyar–német/olasz kontrasztív nyelvészet és fordításkritika; szemantika (a nyelvi jel relatív motivációja), magyar alkalmazott nyelvészet.

Egyetemi kurzusok:

1979–1989 (PTF/JPTE)

Nyelvművelés; Beszédművelés
A nyelvtudomány alapjai
Magyar nyelvészeti proszeminárium
Jelentéstan
Szemiotika; Művészetszemiotika

1989–1994 (LMU, München) *magyar lektorként:*

Ungarisch I–II–III; Ungarische Konversation I–II
Ungarische Landeskunde; Ungarische Kulturgeschichte
Ungarische Literatur und Kunst
Einführung in die Hungarologie
Übersetzungsübungen
Ungarische Grammatik. Die ungarische Wortstellung
Die Terminologie der ungarischen Sprachwissenschaft
Die Terminologie der Hungarologie in ungarischen Fachtexten

1994– (PTE)

Szeminárium a német fordító- és tolmácsképző tanfolyamon (PTE INyT: 1994/95):
Medien

Előadások az alapképzésben:

Magyar szókincstan és jelentéstan / Magyar jelentéstan
Magyar szóalaktan
Magyar stilisztika
Magyar nyelvészeti bevezetés / Bevezetés a nyelvtudományba
A nyelvtudomány intézményrendszere (MA)

Előadások a magyar mint idegen nyelv, illetve az alkalmazott nyelvészet szakon / specializációban:

Bevezetés a magyar mint idegen nyelv/hungarológia tanulmányozásába
Bevezetés az alkalmazott nyelvészetbe

Szemináriumok az alapképzésben:

Magyar szóalaktan
A szóalaktan a magyar mint idegen nyelv kontrasztív megközelítésében
Szövegértés és kommunikáció (az osztatlan tanárképzésben)
Modern nyelvészet az anyanyelvi nevelésben (MA)
Szakdolgozati szeminárium

Szemináriumok a magyar mint idegen nyelv, illetve az alkalmazott nyelvészet szakon / specializációban:

Magyar–német/olasz kontrasztív nyelvészet

A nyelvtudás szintjei a funkcionális magyartanításban

A magyar mint idegen nyelv kontrasztív és kommunikatív oktatása

A nyelv problémája az irodalmi műalkotások megközelítésében

A magyar zene a külföldi hungarológiai oktatásban

A magyar művészet a külföldi hungarológiai oktatásban

Fordítás. Elmélet és gyakorlat

Szakdolgozati szeminárium (rendszeresen számos szakdolgozat témavezetésével is)

PhD-kurzusok:

Magyar–német/olasz kontrasztív nyelvészet; Magyar–német/olasz kontrasztív szemantika

Magyar–német/olasz kontrasztív nyelvészet és fordításkritika

Magyar–német/olasz fordításkritika

A fordításkritika és a kontrasztív nyelvészet

A magyar irodalom a fordítások tükrében. A versszöveg a fordítás tükrében

Magyarság az irodalom tükrében

A magyar mint idegen nyelv oktatásának története

A nyelv és az identitás szerepe a magyar kultúra közvetítésében, illetve fogadtatásában

Magyar mint idegen nyelv / hungarológia kutatási szeminárium

Német nyelven meghirdetett Erasmus-kurzusok:

Kontrastive Linguistik (Ungarisch–Deutsch–Italienisch)

Übersetzungskritik und Kontrastive Linguistik (Ungarisch–Deutsch–Italienisch)

A magyar mint idegen nyelv egyetemi oktatása és szervezése – több program keretében:

- fakultatív hungarológiai kurzusok tanrendi meghirdetése (1986-tól);
- belső szakosodás keretében (1992-től): 40 kredités specializációként magyar és/vagy idegen nyelv szakos hallgatók számára;
- akkreditált nappali tagozatos szakként (1998-tól);
- levelező tagozaton is indított szakként (2001/2002-től);
- az alkalmazott nyelvészeti doktori program elágazásaként (1997-től);
- a budapesti Balassi Intézetben folyó (tőlünk akkreditált) két féléves kihelyezett hungarológiai részképzés – három programtípussal (2002/2003-től);
- a pécsi központú ECL-vizsgarendszer szakmai háttérének biztosítása (1996-tól)

Az alkalmazott nyelvészet egyetemi oktatása és szervezése – több program keretében:

- fakultatív alkalmazott nyelvészeti kurzusok meghirdetése (1983-tól);
- belső szakosodás keretében (1992-től) 40 kredités specializációként magyar és/vagy idegen nyelv szakos hallgatók számára;
- akkreditált nappali tagozatos szakként (1996-tól, illetve módosítva 1999-től) a magyar / idegen nyelv szak mellett;
- BA-szakirányként (nyelvmentor) magyar szakon (2007-től);
- jelenleg: BA-szakirányként (Nyelv és kultúra) és MA-specializációként (Nyelv, társadalom, kultúra) – 2009-től;
- alkalmazott nyelvészeti doktori program (1995-től).

Szervezőbizottsági közreműködés (nemzetközi, országos és helyi) tudományos rendezvények szervezésében

- Norma, átlag és eltérés* – tudományközi szimpózium, MTA PAB, Pécs, 1984. május 23–25. (a szervezőbizottság titkára)
- Megértés és értelmezés* – tudományközi szimpózium, MTA PAB, Pécs, 1985. október 16–18. (a szervezőbizottság titkára)
- Atlas Linguarum Europae (ALE)* munkabizottsági ülés, MTA PAB, Pécs, 1986. szeptember 2–5. (szervezőtitkár)
- A nyelv nevelő szerepe* – XI. Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszus, PTE, Pécs, 2001. április 17–19. (a szervezőbizottság elnöke)
- Temesi Mihály: Az Ormánság nyelvjárása* – könyvbemutató és tudományos tanácskozás, emlékülés; Sellye, 2002. szeptember 28. (a szervezőbizottság elnöke)
- Magyarok Európában I–III. Magyarságkép és magyar kultúra Európában; Művészet és irodalom: hírünk Európában; Hogyan látják Magyarországot az itt élő külföldiek?* (kerekasztal-beszélgetéssorozat). PTE Grastyán Endre Szakkollégium / Hungarológiai Szeminárium, Pécs, 2003. november 6. / november 26. / december 11. (a szervezőbizottság társelnöke)
- A határon túli magyar tudományosság regionális intézményrendszere* – műhelyvita, MTA PAB, Pécs, 2004. október 11. (a szervezőbizottság társelnöke)
- Emlékülés Kiss Géza halálának 60. évfordulóján.* Kákics, 2007. április 22. (a szervezőbizottság társelnöke)
- VIII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus*, PTE, Pécs, 2016. augusztus 22–27. (a szervezőbizottság nyelvészeti tanácsadója, szimpóziumvezető)

Szerkesztőbizottsági tagság (szakmai folyóiratok, tudományos kiadványsorozatok):

- Janus: szerkesztőségi tag, társszerkesztő (1986–1989);
- Hungarológiai Évkönyv: alapító főszerkesztő (2000–): <http://epa.oszk.hu/02200/02287>
- THL2 (Journal of Teaching Hungarian as a 2nd Language and Hungarian Culture – A magyar nyelv és kultúra tanításának nemzetközi szakfolyóirata (BI, Budapest): szerkesztőbizottsági tag (2005–): <http://epa.oszk.hu/html/vgi/boritolapuj.phtml?id=1467>

Külföldi tanulmányutak, illetve szakmai ott-tartózkodások:

- 1976/77 Pädagogische Hochschule Leipzig: *nyelvi részképzés* (őszi félév)
1986. jún. 16-20. Universität Bayreuth: Tanulmányút az egyetemi testvérkapcsolat keretében (előadással)
- 1989. márc. 13-tól**
- 1994. február 28-ig** **Universität München (LMU): magyar lektorként**
1993. nov. 21. Evangelische Akademie Tutzing: konferencia előadással („Mitteleuropäische Dialoge: Ungarn und Deutsche”)
1995. okt. 16-22. Universität Kassel: tanulmányút (FEFA)
1995. nov. 6-12. Arbeitskreis DaF in der Schweiz (Zürich/Lugano): tanulmányút (FEFA)
1999. okt. 15-17. Frankfurter Buchmesse 1999. A kontrasztív nyelvészeti monográfia a könyvkiállításon (Nemzeti Tankönyvkiadó)
2001. szept. 26-28. Universität Passau: GAL-Tagung (előadással)
2002. ápr. 10-13. Collegium Hungaricum, Wien: ECL-továbbképzés előadással
2002. máj. 1-5. Collegium Hungaricum, Berlin: ECL-továbbképzés előadással
2008. okt. 31. Università di Firenze: vendégelőadás-sorozat (Erasmus)

1999–2013	Humboldt-Universität zu Berlin (Seminar für Hungarologie): egy-egy hetes vendégelőadás-sorozat több tanévben is (Erasmus)
2011–2015	kuratóriumi ülések (évente) az <i>Ungarisches Institut an der Universität Regensburg</i> kuratóriumi tagjaként
2011. november 3.	Collegium Hungaricum, Berlin: ECL-továbbképzés előadással
2012. november 16.	Collegium Hungaricum, Wien: ECL-továbbképzés előadással
2014. november 20.	Humboldt-Universität zu Berlin / Collegium Hungaricum, Berlin: előadás nemzetközi konferencián („Kleine Sprachen, was nun?“)

Áttekintés a szakmai (oktatási, illetve tudományos) és egyéb közéleti tevékenységről

(a) az egyetemen:

szemináriumvezető (2002–); tanszékvezető-helyettes (1994–); intézeti titkár (1986–1989);
programvezető az alkalmazott nyelvészeti, hungarológiai (nappali/levelező) és a magyar
szakos levelező (kiegészítő, majd tanári MA-) képzésben (1994–);
PTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskola (Alkalmazott Nyelvészeti Program): rendszeres
közreműködés a védési bizottságokban (PhD/habilitáció); témavezető / opponens /
bizottsági titkár/tag (1998–); szakbizottsági tag, a hungarológiai elágazás (DLH)
programfelelőse (1999–), belső alapító tag (2006–), törzstag (2009–), programvezető és
iskolavezető-helyettes (2013/14–);
<http://nydi.btk.pte.hu/elerhetosegunk>
http://www.doktori.hu/index.php?menuid=192&sz_ID=3387
záróvizsga-bizottsági elnök (1998–);
a hungarológiai (és modern filológiai) cserekapcsolatok tanszéki Erasmus-koordinátora
(1998–);
Nyelvi Ismeretterjesztő és Tanácsadó Fórum (NYIT): a regionális nyelvi tanácsadó
közönségszolgálat szervezője (2007–);
a főiskolai, majd kari Tudományos Bizottság titkára (1979–1989);
a PTE BTK Kari Tanácsának tagja (1998–2003);
a kari Továbbképzési Bizottság tagja (1998–2000);
a kari Tanulmányi Bizottság elnöke (2001–2010);
több (nemzetközi, országos és helyi) tudományos rendezvény szervezője;
Janus: szerkesztőségi tag, társszerkesztő (1986–1989);
Hungarológiai Évkönyv: alapító főszerkesztő (2000–)
szakdolgozatok és doktori értekezések témavezetése

(b) az egyetemen kívül:

MTA: köztestületi tag (I. Nyelv- és irodalomtudományok Osztálya, Nyelvtudományi
Bizottság; 1999–);
MTA PAB Nyelvtudományi Munkabizottság: tag (1983–), I. sz. szakbizottság titkára (1999–
2011);
Magyar Nyelvtudományi Társaság: tag (1986–), a pécsi tagozat elnöke (2005–);
MTA Alkalmazott Nyelvészeti Munkabizottság: tag (2000–2005);
MTA Magyar Nyelvészeti Munkabizottság: tag (2012–);
MAB Nyelvtudományi Bizottság: tag (2007–2010); mb. szakértő (2010–)
Nemzetközi Magyarástudományi Társaság: tag (2006–/2014–)
Hungarológus Oktatók Nemzetközi Társasága (HONT): tag (1990-/2005–);

Anyanyelvi Konferencia „*Hungarológiai Műhelyek*” programbizottsága: tag (1998–);
Magyar mint idegen nyelv szakbizottság: koordinátor (1999–2007);
Balassi Bálint Intézet (Budapest): a Tudományos Tanács tagja (2002–2004); lektori-
vendégtanári pályázatok bíráló bizottsága: tag (2005-);
Balassi Intézet: a PTE kihelyezett hungarológiai részképzésének koordinátora (2002–);
Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvoktatók Egyesülete (MANYE): tag (1995–),
választmányi tag (1998–2004), külügyi titkár (2001–2003);
Magyar Szemiotikai Társaság: tag (1989–);
Állami Nyelvvizsga Bizottság: vizsgáztató magyar és német nyelvből (1994–2000);
ECL-nyelvvizsgarendszer (London/Pécs): magyar nyelvi szakértő/fővizsgáztató (1996–);
Fédération Internationale des Professeurs de Langues Vivantes (FIPLV): tag (1995–);
Gesellschaft für Angewandte Linguistik (GAL): tag (2001–);
Internationaler Arbeitskreis Sonnenberg (Gesellschaft für Kulturaustausch e.V.): tag (1994–);
Ungarisches Institut an der Universität Regensburg: kuratóriumi tag (2011–2016);
THL2 (Journal of Teaching Hungarian as a 2nd Language and Hungarian Culture – A magyar
nyelv és kultúra tanításának nemzetközi szakfolyóirata (BI, Budapest):
szerkesztőbizottsági tag (2005–);
Szépe György Alapítvány és Archivum Kuratóriuma: pécsi tag (2014–)
Ormánysági Hagyományápoló Társaság, Pécs: tag (2000–);
Pius Kolping Család Egyesület, Pécs: külügyi titkár (1994–);
számos konferencia szekció-, szimpózium- vagy műhelyvezetője, illetve kerekasztal-
beszélgetés felkért résztvevője (MANYE, Balassi Intézet; VI. Nemzetközi Hungarológiai
Kongresszus, Debrecen; VIII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus, Pécs)
előadások hazai és külföldi / nemzetközi konferenciákon, kongresszusokon
lektorálások, opponensi bírálatok, szakértői vélemények

Szakmai elismerések:

Felsőoktatási Tanulmányi Érdemérem (Oktatási Minisztérium, 1979)
Szépe György Emlékérem (PTE, 2014)